

**Бровко Наталія,
Сербулов Богдан**

Здобувачі вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Корнієнко Т. О.**,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань

ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВНА МЕТА ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Прибуток є основним показником ефективності діяльності підприємства. Величина прибутку підприємства впливає на формування фінансових ресурсів підприємства, збільшення ринкової вартості підприємства, ефективність виробничої діяльності підприємства, економічний розвиток держави шляхом поповнення державного бюджету сплатою податків, зборів, обов'язкових платежів. У зв'язку з цим, постає необхідність пошуку шляхів підвищення прибутку та ефективного його використання в подальшому.

Згідно з Господарським кодексом України, прибуток – це показник фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань [2].

В умовах нестабільної економічної ситуації в країні значення прибутку досить важко переоцінити, так як він [1]:

- є найпершою та найважливішою метою провадження підприємницької діяльності;
- є не лише основою функціонування певного окремого підприємства, але й базою для економічного, соціального та політичного розвитку країни;
- являється головним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства;

– є одним з найважливіших критеріїв ефективності підприємницької діяльності;

– виступає механізмом захисту (захищає підприємство від банкрутства).

Проте в отриманні максимального прибутку зацікавлено не лише підприємство, але й інші суб'єкти: держава і працівники конкретного підприємства.

Зацікавленість працівників заключається у прямій залежності вчасного отримання заробітної плати та можливості преміальних надбавок від прибутковості підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Витрати підприємств на оплату праці у 2016-2018рр., тис.грн.

Рік	Витрати на оплату праці		Відрахування на соціальні заходи	
	усього	з них у фізичних осіб-підприємців	усього	з них у фізичних осіб-підприємців
2016	394312126,4	14973398,5	82981939,9	5710224,5
2017	512426927,5	18224683,5	107930394,9	6710673,1
2018	651652612,3	23117614,7	139041793,3	8511801,4

*Джерело: складено автором на основі даних Держкомстату[3].

Як видно з таблиці 1, за 2016-2018рр. відбулося значне збільшення суми витрат на оплату праці. Враховуючи збільшення обсягів випуску (на 1 989,7 млнгрн) та реалізації продукції (на 3 271 770 млн грн) впродовж досліджуваного періоду, можна говорити про підвищення рівня прибутковості. В той же час дані показники є свідченням підвищення рівня інфляції, оскільки відсоток підприємств, які отримали прибуток, зменшується, незважаючи на зростання суми чистого прибутку підприємств (табл.2).

Як вже було зазначено вище, прибуток підприємства є важливою складовою не тільки діяльності та функціонування підприємства, але й запорукою розвитку держави.

Чистий прибуток (збиток) підприємств у 2016-2018рр.

Роки	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які отримали збиток	
		У % до загальної кількості підприємств	Фінансовий результат, тис. грн.	У % до загальної кількості підприємств	Фінансовий результат, тис. грн.
2016	29705020,1	73,0	396745355,6	27,0	367040335,5
2017	168752792,7	72,4	515460600,5	27,6	346707807,8
2018	288305468,1	73,9	584358002,5	26,1	296052534,4

* Джерело: складено автором на основі даних Держкомстату[3].

Адже, частина отриманого підприємствами прибутку направляється до Державного бюджету та наповнює його (табл. 3).

Структура податкових надходжень до Зведеного Бюджету України протягом 2014-2018 рр. (млн грн)

Рік	Загальний обсяг податкових надходжень, млн грн	Податок на прибуток підприємств, млн грн	Частка податку на прибуток у загальному обсязі податкових надходжень, %	Відхилення (порівняно з попереднім роком)	
				Абсолютне (млн грн)	Відносне (%)
2016	650782	60223	9,3	21170	54,2
2017	821009	73481	9,0	13258	22,0
2018	1117604	95520	8,5	22039	29,99

* Джерело: складено автором на основі даних Міністерства фінансів України [4].

Аналізуючи таблицю 3, слід зазначити, що у 2016-2017рр. помітне незначне збільшення обсягів сплачених податків з прибутку підприємств в загальній структурі (9,3% та 9,0% відповідно), а в 2018 році – зменшення (8,5%), однак загальний обсяг податкових надходжень збільшився.

На сьогоднішній день, низькі показники прибутковості підприємств, що показані у звітності, і, відповідно, низький рівень суми сплачених податків до бюджету, викликано небажанням підприємств показувати свій реальний прибуток, завищенням витрат виробництва для зменшення обсягів оподаткування. Це призводить до збільшення сектору «тіньової» економіки, що заважає оздоровленню економіки країни й забезпеченню інтенсивного розвитку підприємництва.

Отже, прибуток є першочерговою потребою підприємства, а його максимізація - головною метою підприємницької діяльності. Для більш стабільного функціонування підприємств України в сучасних ринкових умовах та підвищували прибуток, можна запропонувати такі основні шляхи його збільшення: нарощування обсягів виробництва і реалізації продукції; здійснення мотиваційних заходів для підвищення продуктивності праці своїх працівників; зменшення витрат на виробництво продукції або застосування сучасних методів управління витратами, однією з яких є управлінський облік; покращення системи маркетингу на підприємстві, що здатне збільшити обсяги реалізації товарів (послуг); постійне проведення наукових досліджень аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів.

Список використаних джерел

1. Богацька Н. М. Прибуток підприємства: його роль, формування та резерви збільшення в умовах ринкової економіки. Ефективна економіка. 2019. №9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2019/32.pdf (дата звернення: 04.04.2020).
2. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 04.04.2020).
3. Державний комітет статистики України: вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2020).
4. Міністерство фінансів України: вебсайт. URL: <https://index.minfin.com.ua> (дата звернення: 04.04.2020).